

JAUME BARTUMEU CASSANY
President de Progressistes-SDP

Responsabilitats compartides

Els mercats no demanen austeritat sinó claredat

Al Centre d'Estudis i Recerca Socialdemòcrata (CERES) hem aprofitat l'estiu per acabar d'endestinar un *Quadern sobre l'endeutament públic del país i la seva sostenibilitat*.

En les properes setmanes el presentarem, però m'ha semblat que pagava la pena començar a parlar de la qüestió ara que s'acosta la presentació del projecte de pressupost del Govern per al 2023.

En aquesta Plaça del Poble ja vaig escriure el 10 de maig d'enguany que no es pot endeutar l'Estat sense ordre ni concert.

La primera constatació que cal esmentar és que el miratge del diner màgic fabricat per la comunicació cloroform del Govern ha anestesiats els esperits i els programes polítics, que només parlen de redistribuir les riqueses sense plantejar què caldria fer per crear, abans, més riquesa.

Aquí sembla que ben poca importància tenen la guerra, l'augment de la taxa d'interès, l'amenaça de la recessió i l'augment del cost de la vida per la inflació. Andorra continua, amb una lleugeresa culposa, augmentant els seus dèficits i segueix endeutant-se inexorablement, sense aturador.

L'augment de la despesa pública, que permet fer comunicats de premsa i dona titulars, ha esdevingut l'única brúixola de la política andorrana.

Així s'ha confirmat amb les declaracions del secretari d'Estat de Finances, publicades el 22 d'agost al *Diari d'Andorra*, en què reconeix un deute de 1.302 mili-

ons d'euros.

És una actitud paradoxal perquè la degradació del context macroeconòmic no deixa espai als dubtes: més tard o més d'hora s'haurà de plantejar mesures impopulars. Només ens falta trobar els valents per assumir-les.

L'honestetat intel·lectual obliga a advertir l'opinió pública que la situació es complicarà aviat per l'encariment del cost del servei del deute –és a dir, els interessos a pagar pels deutes pendents– provocat per la remuntada de les taxes d'interès. I aquest fenomen només està als seus inicis.

Com explicava *Le Monde* el 16 de juny del 2022 “els costos dels emprèstits s'encenen i redueixen

El diner màgic fabricat pel Govern ha anestesiats esperits i programes polítics

els marges de maniobra de les finances públiques”. El Banc Central Europeu, que ja va pujar els tipus un 0,25 al juliol, ha anticipat més alces després de l'estiu.

Així doncs, si no es vol reduir el tren de vida de l'Estat, només es podran plantejar tres respostes: més deutes, més impostos o les dues coses alhora.

A propòsit d'això, no deixa de ser també sorprenent que la joventut estigui més disposada a retreure als seus ascendents que els deixin un deute climàtic que no pas d'evocar els centenars

de milions d'euros pendents de pagar que heretarà pel deute financer.

Tanmateix, els nostres fills hauran d'assumir tant l'un com l'altre.

En aquest període crític per a la cohesió del país, la responsabilitat és feina de tots.

La bona estratègia pressupostària no és pas posar-se la capa perquè s'acosta el mal temps. És invertir en la bona direcció per redreçar els errors i aconseguir un millor nivell d'activitat.

En els propers anys Andorra haurà de gastar més en educació. I no podem oblidar la salut, perquè els professionals de la sanitat no estan satisfets ni de la seva remuneració ni de l'estat de l'hospital. I aquí cal afegir-hi la transició ecològica, que també comportarà un cost pressupostari. En definitiva, si ens en volem sortir, hem de tenir la capacitat de generar ingressos permanents i confrontar-los de la nostra despesa pública permanent.

En un context de tensió econòmica només es poden agafar riscos fins a cert punt. Contràriament a una llegenda conservadora, els mercats no demanen pas austeritat sinó claredat.

Però això no ens ha d'impedir comptar.

I aquesta és la cama del mal.

Ja és l'hora de dotar el país d'una estratègia de finances públiques robusta, és a dir, calculada i xifrada amb realisme, que vagi conjuminada amb plans de contingència que permetin adaptar-se a xocs eventuals i, també, a l'evolució de les prioritats.